

Eigersund på vei mot 2030

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030

#mittegersund

FORMÅL MED PLANEN

Kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet. Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon.

Planen skal styrke kommunens evne og kapasitet til å mestre og tilpasse seg samfunnsutviklingen og nye krav og muligheter, gjennom målrettet innsats og videre utvikling innenfor kommunens virkeområder: Som lokalpolitisk arena, samfunnsutvikler, tjenesteprodusent og myndighet. Samfunnsdelen inneholder målbilder for hvordan vi ønsker at lokalsamfunnet vårt skal se ut i 2030, og tydelige veivalg og strategier for å komme seg dit. Gjennom planprogrammet er det valgt å fokusere på følgende hovedområder:

- + Verdiskaping og næringsutvikling
- + By- og sentrumsutvikling
- + Bolig og oppvekst
- + Kommunen som organisasjon.

Mangfold, folkehelse, innovasjon og samfunnsikkerhet er gjennomgående temaer i planen. Mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel er førende for alle sektorer i utviklingen av kommunen, herunder prioriteringer i økonomiplan og budsjett. Eigersund kommune har «sammen for alle» som sin visjon. I dette ligger også at ikke bare kommunen, men også næringslivet, de frivillige miljøene, familiene og den enkelte innbygger har et medansvar for vår felles fremtid – og for å følge opp målene og strategiene i kommuneplanen.

OPPFØLGING

Kommuneplanens arealdel omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen. Den er også styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak.

Årsrapportenes resultatvurdering skal gjøres i lys av samfunnsmålene, og vil gi en pekepinn på om utviklingen går i ønsket retning. Relevante måleindikatorer frem mot 2030 vil være Byindeksen, Kommunebarometeret (Kommunal Rapport), bedriftsetableringer (Innovasjon Norge), Næringsindeks (NHO), langtidsløst arbeid (NAV), uførhet (NAV), infrastruktur til gående og syklende, gjennomføringsgrad i videregående skole, alders- og kjønns-sammenheng og levealder (Folkehelseinstituttet).

VISJON OG VERDIER

«Sammen for alle» er Eigersunds kommunes visjon.

Dette innebærer at Eigersund ønsker å være en kommune som ivaretar alle sine innbyggere. Men gode lokalsamfunn i en robust og bærekraftig kommune fordrer felles innsats og dugnad mellom alle aktører i samfunnet. Eigersunds videre utvikling og vekst må være et samarbeid mellom kommune, næringsliv, andre offentlige aktører, frivillige lag og foreninger og den enkelte innbygger.

I forholdet mellom kommunen og innbyggerne er det viktig at det fra kommunens side legges til rette for åpenhet og innsyn. For innbyggerne er det kvaliteten på tjenestene og om kommunen forvalter skattebetalernes penger på en effektiv måte, som er viktig.

Kommunenes utøvelse av roller skal være forutsigbar og bygge opp tillitsforhold med alle vi samhandler med. Følgende verdier ligger til grunn for våre holdninger og handlinger:

Vennlige – Kompetente – Løsningsorienterte.

KOMMUNEN SOM ORGANISASJON

Kommunen har ansvar for å utvikle og levere gode tjenester i et samfunn som er i stadig endring. Samtidig krever de økonomiske rammene at en må prioritere mellom mange gode tiltak og ønsker. Kommunens vedtatte arbeidsgiverstrategi gir tydelige føringer for virksomheten.

Målet er:

Vi er en attraktiv arbeidsplass med gjennomføringsevne. Følgende satsingsområder er prioritert i arbeidsgiverstrategien:

- + Helsefremmende arbeidsplasser
- + Stolte og myndiggjorte medarbeidere
- + God ledelse.

For å understøtte og konkretisere disse temaene, peker planprogrammet ut tre fokusområder i kommuneplanperioden:

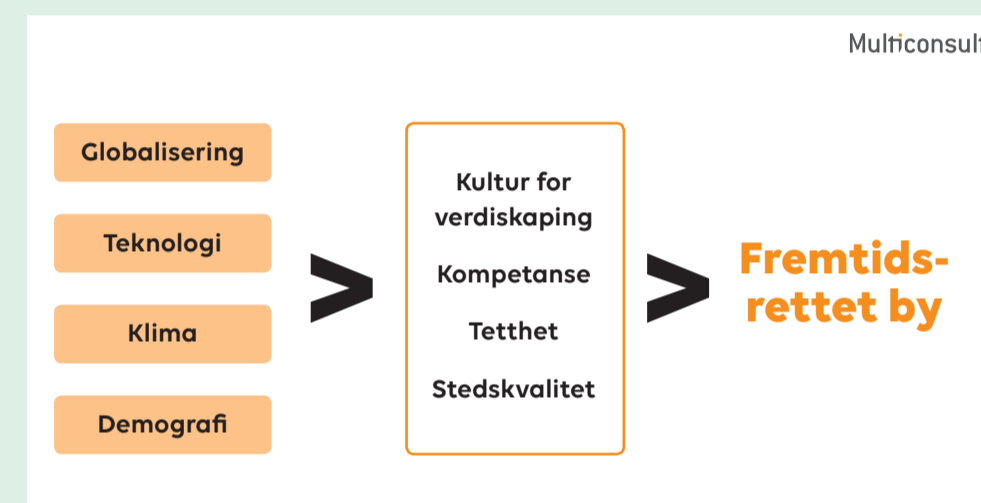
- + Vinn-vinn-kultur
- + Kvalitet i alle ledd
- + Tidlig innsats som grunnleggende tanke for alt vi gjør.

Byindeksen for Eigersund

Endringer i økonomi og næringsliv, en aldrende befolkning og klimaproblematikken utfordrer Norges velstand og gjør det stadig mer krevende å drive norske bykommuner. Vi blir færre yrkesaktive, mange oljerelaterte arbeidsplasser kan bli mindre lønnsomme eller forsvinne, og byene må konkurrere om de «beste hodene».

Det er avgjørende at kommunen og andre aktører planlegger hva vi skal leve av fremover, med andre ord at det legges til rette for et fremtidsrettet næringsliv og økt verdiskaping. Dette er en hovedutfordring frem mot 2030. Samtidig forutsetter nye krav til kvalitet, økt brukfokus og en presset kommune-økonomi at en har kontinuerlig fokus på forbedring og effektivisering av kommunens tjenester.

Verdiskaping skjer i stor grad i byer og tettsteder. Næringsliv og kunder er ofte etablert i byene, og det er der vi finner den største konsentrasjonen av arbeidstakere med høy kompetanse. Dette gir bedriftene mulighet til å finne både kunder og arbeidskraft, samtidig som arbeidstakerne tilbys interessante arbeidsplasser.

Fremtidens attraktive byer vil være stadig mer kunnskapsbaserte og globale. De vil være preget av innovasjon og kunnskap, og ha en særskilt kombinasjon av blant annet fremtidsrettede, kunnskapsbaserte bedrifter og tilgang til kompetent arbeidskraft.

Kunnskap om kommunesamfunnets styrker og svakheter er en forutsetning for å lykkes med å skape en fremtidsrettet by. Det foreligger en stor mengde data om situasjonen i Eigersund, så som Innbyggerundersøkelsen fra 2014 og Utviklingsanalysen (2017). Planprogrammet tar for seg mange av funnene fra tidligere undersøkelser.

Som en del av prosessen med kommuneplanen, har Multiconsult utarbeidet en egen byindeks for Eigersund. Byindeksen er et verktøy for å få til vekst-kraftig stedsutvikling, og sammenligner hvordan norske bykommuner med over 10 000 innbyggere legger til rette for verdiskaping. Den gir et bredt bilde av hvordan kommunen gjør det på målbare indikatorer som har betydning for attraktivitet og bærekraft, og er et nyttig redskap for å bli bevisst hvordan kommunen ligger an og hva som kan og må forbedres.

Byindeksen vurderer en rekke faktorer som på ulikt vis påvirker verdiskapings-situasjonen i bykommuner, fordelt på fire hovedkategorier:

Kultur for verdiskaping

Nytableringer
Patentsøknader
Sysselsetting
Pendlingskommune
Inntekt
Næringslivsvariasjon
Gasellebedrifter

Stedsattraktivitet

Kriminalitet
Sport- og fritidstilbud
Servering og handel
Kulturtilbud
Natur og rekreasjon
Andel ung befolkning
Nettoinnvandring

Kompetanse

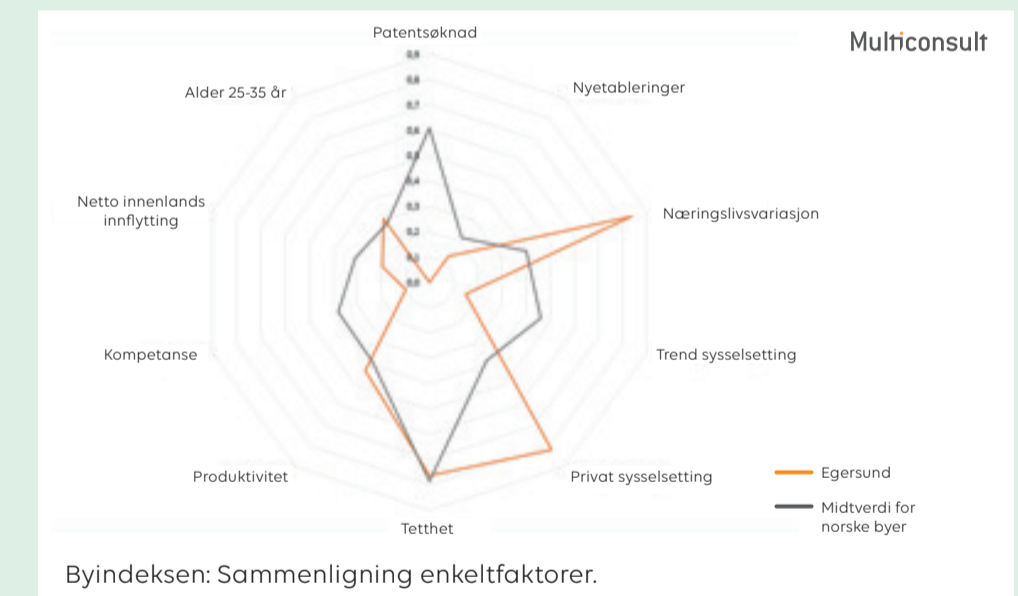
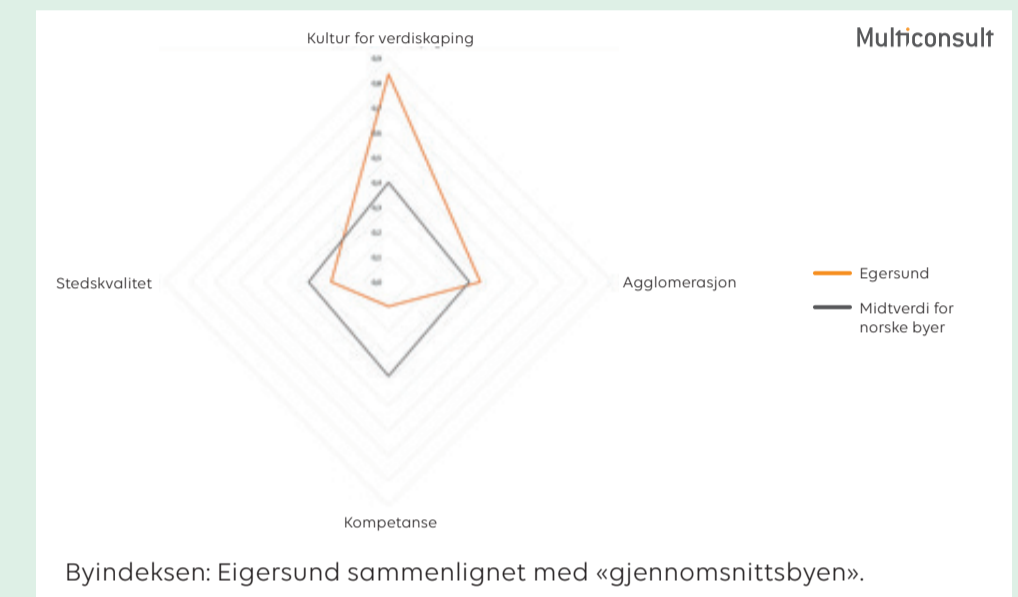
Høyere utdanning
Sysselsetting i kunnskapsnæringer

Økonomisk tettthet

Mobilitet og kollektivtransport
Agglomerasjon

Byindeksen peker på noen viktige trekk:

- + Eigersund er blant de beste bykommuner i landet når det gjelder kultur for verdiskaping, men presterer lavere med hensyn til innovasjon (patentsøknader og nytableringer)
- + Scoren på kompetanse (høyere utdanning) og kunnskap er lav, både sammenlignet med regionen for øvrig og landsgjennomsnittet; andelen av befolkningen som har høyere utdanning er relativt liten. På sikt vil dette kunne påvirke verdiskapingen negativt
- + Andelen sysselsatte i kunnskapsnæringer er liten
- + Eigersund har et godt handels- og kulturtilbud og god tilgang på natur og rekreasjonsmuligheter. Attraktive stedskvaliteter kan likevel ikke kompensere for nettoutflytting som følge av manglende jobbmuligheter og nedgangstider
- + En særlig utfordring er at kommunen har en relativt liten andel ung befolkning.

Målbilder, mål og strategier er utarbeidet med utgangspunkt i den situasjonsbeskrivelsen som byindeksen gir. De er samlet under følgende overskrifter:

- + Kultur for verdiskaping
- + Småby i vekst
- + Sammen om det gode liv
- + En attraktiv arbeidsplass med gjennomføringskraft

Det legges opp til å bedre rammevilkårene for eksisterende og nye bedrifter, til befolkningsvekst, til styrking av sentrum og eksisterende tettsteder gjennom en likestil, inkluderende og bærekraftig byutvikling på den historiske trehusbyens premisser og til enda bedre formidling og markedsføring av byens og kommunens kvaliteter.

Stavangerregionen er av stadig større betydning for Eigersund. Byindeksen rangerer 71 norske bykommuner, og fire byer i vår region – Sola, Stavanger, Sandnes og Bryne – får en samlet score som plasserer dem blant de 10 beste i landet. Dette understreker viktigheten av å styrke Eigersunds tilknytning nordover mot Nord-Jæren og Stavanger, bl.a. gjennom utbygging av infrastruktur og aktiv deltagelse i ulike former for regionalt samarbeid.

KULTUR FOR VERDISKAPING

I 2030 oppfattes Eigersund som et sted med sterk kultur for verdiskaping, og kommunen er en aktiv og forutsigbar samarbeidspartner og tilrettelegger. Etablerte bedrifter har styrket seg gjennom innovasjon og nyskaping, og nye næringer er kommet til. Bevisst satsning gjennom flere år har ført til at Eigersund har et balansert næringsliv med et vesentlig innslag av kompetansebedrifter, og Eigersund by er et solid handelssenter og en tydelig drivkraft i regionen.

VI VIL

Ha økt verdiskaping

VI SKAL

- + Skape nye løsninger og ta i bruk innovative løsninger gjennom «ville» idéer og likeverdige partnerskap
- + Dyrke kultur for verdiskaping og samarbeid mellom kommune, næringsliv og andre aktører
 - + Bygge kapasiteten i lokalsamfunn, familier og den enkelte innbygger
- + Være en næringsaktiv kommune både som samfunnsutvikler og tilrettelegger for eksisterende og nye næringer

VI VIL

Være i front innenfor fiskeri og maritime næringer

VI SKAL

- + Satse på det blå og grønne matfatet og legge til rette for lokal foredling i hele næringskjeden
- + Legge til rette for økt kompetanse og være en pådriver for å etablere relevante tilbud om høyere utdanning i kommunen
 - + Stimulere til vekst innenfor maritime elektronikk

VI VIL

Være en tydelig drivkraft i regionen

VI SKAL

- + Styrke Eigersund som regionsenter og tyngdepunkt i Sør-Rogaland
- + Jobbe på lag med Stavangerregionen og bidra med våre styrker
 - + Være best på samarbeid og problemløsning
- + Ha en klar kommunikasjonsstrategi og bygge merkevaren «Eigersund»/#mittegersund rundt våre eksisterende kvaliteter

SMÅBY I VEKST

I 2030 er Eigersund etablert som det viktigste tyngdepunktet mellom storbyene Kristiansand og Stavanger, og som det naturlige region-senteret i Dalane. Det er gode transportforbindelser til Stavanger fra ulike trafikknutepunkt. Kommunen opplever en jevn befolkningsvekst som følge av økt nærings-, -kultur og bostedsattraktivitet og bevisst merkevarebygging. Byen har et aktivt handelssentrum med tydelige forbindelser til kommunens tettsteder, og Eigersund oppleves som en samlet kommune der det er raskt og enkelt å reise miljøvennlig mellom de uliketettstedene.

VI VIL

Bli flere – «20 040 i 2040»

VI SKAL

- + Legge til rette for gode bomiljøer og et bredt spekter av boligtyper
 - + Oppleves som «byen rett i nærheten» og legge til rette for «grønn» pendling med videreutvikling av stasjonsområdet på Eie
- + Arbeide for dobbeltspor til Eigersund og togstopp på Helleland
 - + Etablere nye fasiliteter for kultur, sport og fritid
- + Ta hensyn til klimaperspektivet i arealplanlegging, utbygging, innkjøp og tjenesteutførelse
- + Fremme en attraktiv tettstedsutvikling på Hellvik og Helleland

VI VIL

Fortette med kvalitet

VI SKAL

- + Ta utgangspunkt i byen som helhet. Nyetableringer i form av bygg og infrastruktur skal tilføre urbane kvaliteter, ikke utfordre dem
- + Utvikle de urbane kvalitetene og skape et aktivt sentrum for alle med trygge møteplasser og rom for opplevelser
 - + Ta vare på og aktivisere den historiske trehusbyen og legge til rette for ny bruk, der kulturminneverdiene står sentralt i markedsføring av tilbud og merkevarebygging generelt
- + Styrke og bygge mer i eksisterende boligområder og tettsteder og ikke legge til rette for «byspredning»
 - + Begrense gjennomgangstrafikken i sentrum

VI VIL

Ha en grønn byutvikling

VI SKAL

- + Planlegge nye boligområder på en slik måte at veksten i persontransport kan skje ved hjelp av gange, sykkel- eller kollektivtrafikk
- + Gjøre det enkelt å komme til og fra byen ved hjelp av miljøvennlig infrastruktur og god kollektivtransport
 - + Ta vare på småbykvalitetene
- + Lokalisere offentlige virksomheter og nye leiligheter i bykjernen

SAMMEN OM DET GODE LIV

I 2030 er Eigersund et trygt og nyskapende samfunn med solide velferdstjenester, som endrer seg i takt med innbyggernes behov og teknologiske muligheter. Innbyggere i alle livsfaser opplever en aktiv hverdag i et inkluderende fellesskap. Alles behov løses i et tillitsbasert og forpliktende samarbeid, med forventning om å styrke mestring av eget liv. Livslang læring er en naturlig del av alle tjenestene. Sentrum tilbyr en variasjon av kultur, aktiviteter og møteplasser for alle, og alle tettsteder har gode lokale tilbud til barn og unge. Gjennom målrettet arbeid med folkehelsefremmende tiltak er det etablert en kultur for hverdagsaktivitet og åpenhet. Frivilligheten har fått en sentral plass i alles liv.

VI VIL

Skape opplevelser og mestring i fellesskapet

VI SKAL

- + Fremme en kultur for åpenhet, inkludering og likeverd
 - + Bidra til hverdagsmestring for alle
- + Legge til rette for kultur, frivillighet, lavterskeltilbud og uformell og uorganisert aktivitet
- + Være en foregangskommune innenfor bruk av ny teknologi
 - + Legge til rette for økt turisme og fritidsbebyggelse.

VI VIL

Utvikle nye, attraktive møteplasser

VI SKAL

- + Ha et mangfold av aktiviteter og møteplasser i sentrum, og arbeide for en realisering av et innholdsrikt og evende kulturhus
 - + Legge til rette for flerbruk og sambruk
- + Etablere flere møteplasser på tvers av generasjoner
- + Ha tilbud til barn og ungdom i nærmiljøet, og samle felles tilbud i sentrum

VI VIL

Skape opplevelser for livet

VI SKAL

- + Fortette og skape gode, trygge byrom for alle
 - + Ha gode bomiljøer i hele kommunen
- + Opprettholde ren og tilgjengelig natur «rett utenfor stuedøra» og sikre og tilrettelegge bynær grønstruktur
- + Legge til rette for kulturopplevelser og livslang læring for alle

EN ATTRAKTIV ARBEIDSPASS MED GJENNOMFØRINGSKRAFT

I 2030 er Eigersund kommune en omstillingsdyktig organisasjon med høy kompetanse som brukes aktivt - for og sammen med innbyggere, næringsliv og samarbeidspartnere. Solide fagpersoner og organisasjonen som helhet oppleves som verdiskapere for alle. Alles deltakelse i forbedringer av daglig praksis gir fremragende effekt av faglige ressurser. Dialog og samarbeid med kommunen kjennetegnes av forutsigbarhet, gjensidig respekt og tillit. Kommunen er en mangfoldig og attraktiv arbeidsplass, som gir gode muligheter for læring og utvikling i et trygt og nyskapende arbeidsmiljø.

VI VIL

Være en helsefremmende arbeidsplass

VI SKAL

- + Ha velfungerende lokaler, utstyr og teknologi som er tilpasset oppgavene og HMS-kravene
- + Skape arbeidsglede gjennom involvering, gjensidig anerkjennelse og medskaping
- + Skape rom for erfarings- og kunnskapsdeling, kreativitet, utvikling, refleksjon og læring
- + Ha et positivt fokus, der samarbeid og kommunikasjon er basert på respekt, tillit, åpenhet og ansvar

VI VIL

Ha stolte og myndiggjorte medarbeidere

VI SKAL

- + I fellesskap arbeide for en trivelig arbeidsplass som bidrar til økt stolthet – både for medarbeidere og innbyggere
- + Gjøre hverandre gode, heie på hverandre, framsnakke organisasjonen og feire positive resultater sammen
- + Ha medarbeidere som er positive til forandringer, holder seg faglig oppdatert og er lojale mot det som er bestemt
 - + Ha myndiggjorte medarbeidere som blir involvert, gis tillit og blir delegert myndighet og oppgaver

VI VIL

Utøve god ledelse

VI SKAL

- + Ha ledere som evner å planlegge, prioritere og gjennomføre
- + Ha ledere som er tilstede, er tydelige og forutsigbare og har god etisk standard
- + Ha ledere som både støtter og stiller krav til sine medarbeidere
- + Ha ledere som legger til rette for kunnskapsdeling og gir rom for kreativitet, utvikling og refleksjon
 - + Ha ledere som skaper gode relasjoner i og utenfor organisasjonen